לִקּוּטִים וְסִפּוּרִים נִפְלָאִים

פרשת וירא

"והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם" (יח, ב)

ראש הקהילה בעיר מגוריו של רבי אליהו לופיאן היה אדם רחוק ממצוות, אך למרות זאת חיבב מאוד את בני הישיבות וסייע להם רבות.

לתמיהתו של רבי אליהו על יחסו החם ללומדי התורה, סיפר הלה: בצעירותי נסעתי לישיבת ראדין וביקשתי להתקבל אליה. עמדתי לבחינה, אך כאשר גילו ראשי הישיבה כי גדוש אני בדעות פסולות וחששו שאזיק לתלמידים, סירבו לקבלני. הם הציעו לי לרכוש מיד כרטיס נסיעה ברכבת ולחזור לביתי.

עד שנפניתי כה וכה התארכה השעה, וכבר לא עלה בידי לנסוע ברכבת האחרונה. מתוך חוסר אונים, ביקשתי ללון לילה אחד בישיבה.

כששמע זאת החפץ חיים, סירב לבקשתי בנימוס מתוך דאגה לתלמידיו, אך הציע לי במקום זאת לישון בחדר שבעליית גג ביתו.

עשיתי כעצתו, אולם הקור העז ששרר באותו לילה חדר פנימה והפריע לשנתי. לפתע שמעתי כיצד דלת העלייה נפתחת, והחפץ חיים בכבודו ובעצמו נכנס פנימה. הוא חשב שאני ישן, וכשחש את הקור המקפיא בחדר, מיהר להוריד את מעיל הפרווה שהיה לבוש בו וכיסה אותי בו. באותו רגע חשתי חמימות עמוקה שהתפשטה בכל גופי.

ראש הקהילה סיים את סיפורו המופלא והוסיף: דע לך, כי מעיל הפרווה של החפץ חיים ממשיך לחמם את ליבי עד היום, ומאז חש אני כבוד מיוחד ללומדי תורה ושומרי מצוות.

"וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמַר הַאַף תִּסְפֶּה צַדִּיק עִם רָשָׁע" (יח, כג)

בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ עוֹמֵד אַבְרָהָם אָבִינוּ לִפְנֵי ה' וּמִתְחַנֵּן לְהַצִּיל אֶת סְדוֹם, עִיר - שֶׁלּוֹט הָאַחְיָן שֶׁנָּטַשׁ אוֹתוֹ, בָּחַר לַעֲבוֹר אֵלֶיהָ. הוּא לֹא מְוַתֵּר עָלָיו גַּם אַחֲרֵי הַבִּגִידָה, וְנִשְׁאָר נֶאֱמָן לְמִי שֶׁלֹּא הָיָה נֶאֱמָן לוֹ. כַּמָּה בֶּאֱמֶת אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ לָתֵת לְמִי שֶׁלֹּא מַעֲרִיךְ אֶת זֶה?

א. כְּשֶׁהֶחָצוּף לֹא מֵבִיא אֲבוֹקְדוֹ

מַכִּירִים אֶת הַסִּפּוּר עַל הַהוּא שֶׁבַּחֲלַקַּת הַקְּמָחָא דְּפִסְחָא גִּדֵּף אֶת מְנַהֵל הָאַרְגּוּן עַל כָּךְ שֶׁ'הֶחָצוּף הַזֶּה לֹא הֵבִיא הַשָּׁנָה אֲבוֹקְדוֹ'?

תַּאֲרוּ לְעַצְמְכֶם שֶׁאַתֶּם מְנַהֲלֵי הָאַרְגּוּן הַזֶּה, נֶהֱנִים לִרְאוֹת אֶת פְּרִי עֲמָלְכֶם - וְאָז עוֹבְרִים לְיַד הָאִישׁ הַנִּרְגָּן הַהוּא, וְשׁוֹמְעִים אוֹתוֹ מְגַדֵּף אֶתְכֶם. וְעַל מַה? עַל חִסָּרוֹן קָטָן מוּל הַשֶּׁפַע הַבִּלְתִּי נִגְמָר...

הַרְגָּשָׁה מְפוֹצֶצֶת, נָכוֹן? לֹא צָרִיךְ לְהַרְחִיק עַד אַנְשֵׁי חֶסֶד - כֻּלָּנוּ פּוֹגְשִׁים אֶת זֶה בַּבַּיִת: יָצָאנוּ לְקָנְיוֹת בִּשְׁלִיחוּת בְּנֵי הַבַּיִת. בִּזְבַזְנוּ שָׁעוֹת אֲרוּכוֹת בֵּין הַמַּדְפִּים וּבַקָּפֶה. סָחַבְנוּ אֶת כָּל הַשֶּׁפַע עַד הַבַּיִת, אֲבָל כְּשֶׁפָּתַחְנוּ אֶת הַדֶּלֶת, בְּמָקוֹם לְקַבֵּל מָטָר שֶׁל תּוֹדוֹת - אֲנַחְנוּ חוֹטְפִים מַבּוּל שֶׁל תִּסְכּוֹל: "אָמַרְתִּי לְךָ לִקְנוֹת מְרַכֵּךְ לִכְבִיסָה לְבָנָה! לֹא צִבְעוֹנִית!"

רבי משה ליב מסאסוב הסביר פעם את דברי חז"ל: "גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה", מדוע כה גדולה מצות הכנסת אורחים? כי השכינה שרויה תמיד בכל מקום, אבל הכנסת אורחים אינה מצויה תדיר, ולכן גדולה היא מהשראת השכינה.

"וירא וירץ לקראתם" (יח, ב)

זריזותו של הגה"צ רבי זונדל קרויזר זצ"ל בניצול הזמן היתה מופלאה.

כשלבש את חולצתו, היה סוגר את הכפתור העליון והכפתור התחתון ויוצא לדרך, ותוך כדי הילוכו היה ממשיך לסגור את שאר הכפתורים.

כשנסע למקומות הקדושים כדי להעתיר בתפילה, לאחר נסיעה מתשת של כמה שעות, הגיע לציון רבי מאיר בעל הנס בטבריה, עמד שם והתפלל במשך כארבע דקות בלבד ויצא.

משם נסע לציון רשב"י במירון, שם נעמד על יד

לעי"נ הרה"צ
ר' **פנחס** בן ר' **בנימין בינוש** רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

הציון והתפלל במשך כדקה וחצי, ומיד עזב ונסע חזרה לירושלים, מבלי לבזבז דקה.
הטלפון בביתו היה ממוקם על שולחנו, ותיכף כששמע את הצלצול היה מזדרז להרים את השפופרת, בדרך כלל בצלצול הראשון או השני כדי שלא לעכב את המצלצל.
מספר תלמיד: פעם אחת התקשר אלי, ואף שתמיד הייתי מקפיד לענות מיד כדי שלא לבזבז את זמנו היקר, הפעם השתהיתי מעט מלגשת לטלפון.
כשהרמתי את השפופרת אמר לי רבי זונדל: לקחת ממני שלושת רבעי דקה!
(קרני אור)

"ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת לושי ועשי עוגות" (יח, ו)
בגמרא בבא מציעא (פז, א) "כתיב קמח וכתיב סלת אמר רבי יצחק מכאן שהאשה צרה עיניה באורחים". ופירש רש"י שההוכחה היא ממה שאברהם אמר קמח ושרה אמרה סלת. כל המפרשים מתקשים, מהיכן הראיה שצרה עיניה באורחים, הרי סולת הוא יותר חשוב מקמח, ואם הביאה סולת לכאורה אין עיניה צרה באורחים?
תירץ בדרך צחות בספר "אוצר הרעיון והמחשבה" שהנה כשעושים סעודה, יש בזה שני סוגים, יש "סעודה" ויש "שלחן מתוק", אם רוצים שהסועדים יאכלו סעודה שלימה עם מנה ראשונה ומנה מרכזית מגישים בתחילה לחם או לחמניות שיטלו ידיהם לסעודה. אבל אם זה רק "שלחן מתוק", נותנים על השולחן "מציות" או "לחמניות מזונות" וכו' ואז זה מנה אחת בלבד.
והנה מקמח עושים לחם, אבל מסולת עושים מיני מתיקה. וזה ההוכחה, שאברהם רצה שתביא קמח כי האורחים צריכים להתחיל עכשיו סעודה עם לשונות בקר וחרדל וכו', אבל שרה הביאה סולת, שיבינו שזה רק "שולחן מתוק"...
(אוצר הרעיון והמחשבה)

"ותצחק שרה בקרבה" (יח, יב)
כתב הרמב"ן: והקב"ה האשים אותה לאברהם למה היא דבר נמנע בעיניה וראוי לה שתאמין, או שתאמר אמן אמן כן יאמר ה'.
פלא פלאות?! נתאר לעצמנו שיבוא ערבי וייתן ברכה הסותרת את כל סדרי הטבע, הרי הדבר נראה נלעג לחלוטין, אם כן מה הטענה על שרה?
ביאר הגה"צ רבי יהודה זאב סגל זצ"ל ראש ישיבת מנצ'סטר ששלמות האמונה הינה שהשי"ת ברא את העולם, ולא רק ברא בששת ימי בראשית, אלא מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, ובכל רגע ביכולתו להפוך את שרה לאישה שיכולה לחבוק בן, אם כן למרות שלא האמינה בברכתו, לא היה ראוי לצחוק, רק לומר "כן יאמר ה'", שאם השי"ת ירצה יכול לעשות גם דבר שהוא סותר את דרכי הטבע.
כך כותב רבינו יונה (משלי ג, כו): עניין הביטחון - שידע עם לבבו כי הכל בידי שמים ובידו לשנות את הטבעים, אפילו חולה שיש בו סכנה, שבדרך הטבע אין לו שום תקווה להישאר בחיים, יש לו להאמין ולבטוח שהשי"ת יכול להצילו ולשנות מזלו ואין מי שימנע בעדו וגם כי צרה קרובה - ישועתו קרובה לבוא, וידע באמת כי הוא רב להושיע מכל צרה וישועתו כהרף עין.
(יראה ודעת ח"א עמ' כב)

"ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" (יח, יט)
יש אנשים שחושבים, שבשביל מצוות צדקה

זֶה קוֹרֶה גַּם מוּל חֲבֵרִים: אַתָּה נוֹתֵן מֵעַצְמְךָ בִּשְׁבִילוֹ, וְהוּא מֵגִיב בְּקֵרִירוּת, אוֹ עוֹקֵץ אוֹתְךָ מוּל טוּב הַלֵּב שֶׁלְּךָ. חָצוּף! אֲנִי נוֹתֵן בְּלִי סוֹף, וְזוֹ הַתּוֹדָה שֶׁלּוֹ?

ב. קָדוֹשׁ מְעוּנֶּה אוֹ חָבֵר אֲמִתִּי?
יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁמַּמְשִׁיכִים לָתֵת הָלְאָה לַמְּרוֹת הַכֹּל, אֲבָל מִתּוֹךְ נְשִׁיכַת שְׂפָתַיִם, מַרְגִּישִׁים כְּמַלְאָךְ מְעוּנֶּה - מַקְרִיבִים וְצַדִּיקִים, לֹא חֲבֵרִים.
בַּחֲלֻקַּת חֶסֶד זֶה אוּלַי לֹא מְשַׁנֶּה. אֲבָל בְּשָׁלוֹם בַּיִת, עִם יֶלֶד, אוֹ בֵּין חֲבֵרִים - זוֹ בְּעָיָה: אִם אַתָּה צַדִּיק מִתְיַסֵּר, אַתָּה לֹא חָבֵר. הַשֵּׁנִי הוֹפֵךְ לִכְלִי עִנּוּיִים עֲבוּרְךָ.
מִבַּחוּץ לֹא יִרְאוּ כְּלוּם - אֲבָל חִבּוּר כְּבָר לֹא יִהְיֶה שָׁם, כִּי אַהֲבָה שֶׁתְּלוּיָה בְּדָבָר אֵינָהּ אַהֲבָה אֲמִתִּית.

ג. מְסִירוּת לָאַחְיָן הַמּוֹרֵד
הַהִיסְטוֹרְיָה מְגַלָּה שֶׁזֶּה אֶפְשָׁרִי. לִפְנֵי כִּמְעַט אַרְבַּעַת אֲלָפִים שָׁנָה הִתְהַלְּכוּ זֶה לְצַד זֶה דּוֹד וְאַחְיָן שֶׁנִּרְקְמָה בֵּינֵיהֶם קִרְבָה מְיֻחֶדֶת - אַבְרָהָם, וְלוֹט.
מִבַּחוּץ, אֲנָשִׁים הָיוּ בְּטוּחִים שֶׁמְּדֻבָּר בְּחַבְרֵי אֱמֶת: אַבְרָהָם הִתְמַסֵּר לְלוֹט, אִמֵּץ אוֹתוֹ כְּבֵן, וְלוֹט הִתְלַוָּה לְאַבְרָהָם בְּכָל מַסָּעוֹתָיו, בִּמְסִירוּת מְעוֹרֶרֶת הִשְׁתָּאוּת.
אֲבָל אָז הִגִּיעַ רָעָב אֶחָד שֶׁל מִבְחָן, וְלוֹט בָּחַר לִבְרֹחַ הֵכִי רָחוֹק. הוּא הֶעְדִּיף לִשְׁכֹּחַ אֶת כָּל הַטּוֹב לוֹ זָכָה בְּצִלּוֹ שֶׁל הַדּוֹד הַגָּדוֹל, וְלַעֲרוֹק לָאַנְטִי-תֵּזָה שֶׁל אַבְרָהָם. סְדוֹם.
אֲבָל אַבְרָהָם אָבִינוּ לֹא נוֹהֵג כָּךְ. כְּשֶׁהוּא רַק שׁוֹמֵעַ עַל חֲשַׁשׁ הַסַּכָּנָה שֶׁבָּהּ שָׂרוּי לוֹט, הוּא עוֹזֵב הַכֹּל - וְיוֹצֵא לְמִלְחֶמֶת עוֹלָם כְּנֶגֶד כָּל הַסְּכוּיִים. בְּרֶגַע אֶחָד שׁוֹכֵחַ אַבְרָהָם אָבִינוּ אֶת כָּל נַהֲרוֹת הַכָּאֵב וְהָאַכְזָבָה שֶׁזָּרְמוּ מֵהִתְנַהֲגוּתוֹ שֶׁל לוֹט - וְהוּא מַמְשִׁיךְ כְּאִלּוּ לֹא קָרָה כְּלוּם.
אִם אַבְרָהָם אָבִינוּ עָשָׂה אֶת זֶה, נִשְׁאַר לָנוּ מַשֶּׁהוּ מֵהַכֹּחַ הַזֶּה בַּדִּי.אֶן.אַיי - גַּם לָנוּ יֵשׁ אֶת הָאֶפְשָׁרוּת לְהַמְשִׁיךְ לְאֱהֹב לַמְּרוֹת הִתְנַהֲגוּת לֹא חֲבֵרוּתִית.

מותר לסטות קצת מדרך המוסר והצניעות.
באה התורה ומזהירה: "ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" - מגביות לצדקה צריכות להיערך ב"דרך ה'", בדרך התורה והמסורה.

(ילקוט גרשוני)

"ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" (יח, יט)

יהודי שלם הוא מי שמקיים את שני הדברים "צדקה ומשפט".
הוא מקיים הן את המצוות שבין אדם למקום, והן את המצוות שבין אדם לחברו.
ולא כפי שרואים לפעמים שעושי צדקה פוטרים את עצמם מ'משפט', ועושי 'משפט' מ'צדקה'.

(הרב אהרון יצחק הלוי אפשטיין)

"אם אמצא בסדם חמשים צדיקם בתוך העיר" (יח, כו)

רבי ברוך מגורליץ, היה מפורסם כחריף ושנון ופעמים רבות היו שגורות על פיו אמרות שפר וחידודים.
פעם התאונן על המחלוקות שגורמים האנשים אשר סביב הצדיקים, ואמר בבדיחות הדעת: מפני מה שאל אברהם אבינו את הקב"ה אם יש חמישים צדיקים בסדום, וכי משום כך אין לו להפוך את העיר?!
אלא זאת אמר אברהם לקב"ה, אם יש חמישים צדיקים בתוך העיר, אין אתה צריך להפוך את סדום, שכן האנשים אשר סביב הצדיקים, הם בעצמם כבר יהפכו את העיר על ידי המחלוקות והמריבות שיעשו...

"ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם היא בנים לנחור אחיך" (כב, כ)

ברש"י: "בשובו מהר המוריה היה אברהם מהרהר ואומר: אילו היה בני שחוט, שמא היה הולך בלא בנים, היה לי להשיאו אשה מבנות ענר אשכול וממרא, בישרו הקדוש ברוך הוא שנולדה רבקה בת זוגו".

שואל הקאצקער: כיצד העלה אברהם אבינו על דעתו שהיה הולך בלי בנים, הרי היתה לו הבטחה כי ביצחק יקרא לך זרע?
מחמת קושיה זו, אומר הקאצקער פשט אחר במדרש: אברהם אבינו התחיל להרהר: למה הגיעה אלי ההוראה "אל תשלח ידך אל הנער"? - מחמת ההבטחה שהובטחתי "כי ביצחק יקרא לך זרע", על כן היה מן ההכרח להשאירו בחיים ולא לשוחטו, אילו הייתי מחתן אותו קודם עם בנות ענר אשכול וממרא וכבר היו לו ילדים - הקב"ה היה מרשה לי לשוחטו, נמצא שאני הוא האשם בכך שהפסדתי את הזכות הגדולה של העקידה, כי לא חיתנתי אותו קודם!
על כך בישרו הקב"ה: אברהם תירגע, לא היית יכול לחתן אותו כי רק עכשיו נולדה בת זוגו. רבקה היא בת זוגו ולא אף אחת אחרת. לא היית יכול לעשות כלום לפני כן.

(יחי ראובן)

"כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה" (כא, יב)

מסופר על הרה"ק בעל התניא זיע"א ואחיו הרה"ק רבי יהודה לייב - רבה של ינוביץ - זיע"א, שהחליטו לנסוע יחד אל המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א.
בעל התניא ביקש רשות מזוגתו הרבנית לעזוב את

ד. נֶאֱמָנִים פִּצְעֵי אוֹהֵב

הרה"צ ר' אָשֵׁר פְּרַיינְד נָהַג לְהִתְבַּטֵּא בְּכְאֵב: "אֲנִי מְחַפֵּשׂ חָבֵר אֶחָד נֶאֱמָן, שֶׁגַּם אִם אֶדְקֹר אֶת לִבּוֹ כְּמַדְקְרוֹת חֶרֶב שׁוּב וָשׁוּב - יִשָּׁאֵר לִי חָבֵר נֶאֱמָן..."
חָבֵר אֲמִתִּי הוּא לֹא מִי שֶׁמְּחַיֵּךְ אֵלַי וַאֲנִי אֵלָיו, וְגַם לֹא רַק מִי שֶׁמִּתְמַסֵּר אֵלַי - לָזֶה יֵשׁ גְּבוּל. חָבֵר אֲמִתִּי הוּא מִי שֶׁגַּם אִם הַשֵּׁנִי 'דּוֹקֵר' אוֹתוֹ - מַמְשִׁיךְ לְהַרְגִּישׁ כְּלַפָּיו אוֹתָהּ אַהֲבָה וְנֶאֱמָנוּת.
כָּל הוֹרֶה יוֹדֵעַ שֶׁיֶּלֶד שֶׁמִּתְפָּרֵץ - מְסַפֵּר לָנוּ אֶת הַקֹּשִׁי שֶׁלּוֹ דֶּרֶךְ הַהִתְנַהֲגוּת, כִּי הוּא לֹא יוֹדֵעַ לְבַטֵּא אוֹתוֹ בְּמִלִּים. הוּא לֹא יֶלֶד רָע, וְהָעֲבֵרָה שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ בְּנוֹסַח לְהִתְפָּרֵץ דַּוְקָא עָלֶיךָ - הִיא בְּעֶצֶם בְּטוּי חֲבֵרוּת: עָלֶיךָ הוּא סוֹמֵךְ.
זֶה קָשֶׁה, אֲבָל כְּשֶׁאֲנִי מַמְשִׁיךְ לִהְיוֹת כָּאן לְמַעֲנוֹ בְּלִי לִשְׁנֹא אוֹתוֹ בַּלֵּב - אֲנִי אִתּוֹ בְּמֵאָה אָחוּז.

ה. לָמָּה אֲנִי חָבֵר?

רֹב הָאֲנָשִׁים לֹא בֶּאֱמֶת מְחַפְּשִׂים חָבֵר - הֵם מְחַפְּשִׂים קֶשֶׁר שֶׁמְּבָסָּס עַל אִינְטֶרֶסִים: טוֹב לִי אִתָּךְ, אֲנִי טוֹב אֵלֶיךָ.
הַתְּנַאי הָרִאשׁוֹן לַחֲבֵרוּת אֱמֶת הוּא לְהַכִּיר בְּחֻלְשָׁתִי - שֶׁאֲנִי עָלוּל לְהַגִּיעַ לִרְגְעֵי חֻלְשָׁה וְלֹא לְהִסְתַּדֵּר לְבַד. זֶה נָכוֹן בֵּין חֲבֵרִים, וְגַם בְּזוּגִיּוּת.

ו. מִי חָבֵר שֶׁל הַ'יְדִיד נֶפֶשׁ'?

וְאָז אַתָּה מַגִּיעַ לַקֶּשֶׁר הַכִּי עָמֹק בָּעוֹלָם - הַקֶּשֶׁר עִם הַיָּדִיד הַגָּדוֹל מִכֻּלָּם, יְדִיד נֶפֶשׁ אָב הָרַחֲמָן. הַיְחָסִים בֵּינֵיכֶם טוֹבִים בְּדֶרֶךְ כְּלַל, אֲבָל פִּתְאוֹם בְּמָקוֹם שֶׁפַּע אַתָּה מְקַבֵּל דְּקִירוֹת, כְּאֵבִים, יִסּוּרִים.
אִם אַתָּה חָבֵר אֲמִתִּי, אַתָּה מֵבִין שֶׁיֵּשׁ כָּאן צַעַר עָמֹק שֶׁל הַשְּׁכִינָה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְשַׁתֵּף אוֹתְךָ בַּכְּאֵב שֶׁלּוֹ - וּלְאַף אֶחָד אַחֵר הוּא לֹא עוֹשֶׂה זֹאת, כִּי הוּא לֹא סוֹמֵךְ עֲלֵיהֶם מַסְפִּיק. אֲבָל עָלֶיךָ - הוּא סוֹמֵךְ! הוּא יוֹדֵעַ שֶׁתִּרְאֶה בְּמַדְקְרוֹת הַחֶרֶב אֶת הַזְּעָקָה הָאֲמִתִּית שֶׁלּוֹ עַל בְּדִידוּת - וְתַמְשִׁיךְ אֶת הַקֶּשֶׁר בְּנֶאֱמָנוּת וּבְאַהֲבָה לַמְּרוֹת הַכֹּל.

הבית למשך שמונה עשר חודשים, והיא הסכימה.
אחיו רבי יהודה לייב לא קיבל רשות מזוגתו להיעדר מהבית לתקופה ארוכה, למרות זאת קם ונסע בלי רשותה.
שני האחים הקדושים קנו סוס ועגלה ונסעו יחד, אך לא הרחיקו לנסוע ונשברה ידית האופן.
משעלה בידם לתקן את גלגלי המרכבה, עד מהרה נפל הסוס ומת.
אמר בעל התניא לאחיו: כל התקלות והעיכובים שמונעים אותנו מתרחשים מפני שלא קיבלת רשות לנסוע, לכן אין עצה אחרת אלא שתשוב אתה לביתך ואני אמשיך במסע לבדי.

"והאלוקים ניסה את אברהם" (כב, א)

פעם ישב הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מקופיטשניץ, ושוחח אודות מסירות הנפש שבעקידת יצחק ואמר: עיקר הגדלות בעקידת יצחק לא היתה בכך שאברהם אבינו עשה את ציווי ה', כי מי לא יעשה זאת כאשר הקב"ה בכבודו ובעצמו פונה אליו ומצווהו, והרי מצווים אנו על 'בכל נפשך ובכל מאודך', אלא עיקר מסירות הנפש של אברהם אבינו היתה בכך שהסכים למסור את נפשו של יהודי אחר ולא את עצמו, וזה דבר קשה ביותר.
והוסיף באנחה: זוכרני , בשנות השואה האיומה כאשר שהיתי בעיר וינה, סבלתי סבל רב מידי הצוררים הנאצים, אך קיבלתי את הכל באהבה ובאמונה, אולם כאשר שמעתי שאת פלוני נטלו הרשעים למחנה ההשמדה, ואת אלמוני הוציאו להריגה, זה היה בשבילי דבר קשה מנשוא!

"עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה" (כב, יב)

ידועה התמיהה על ניסיון העקידה, אשר אנו מזכירים זאת תמיד ומבקשים שזכותה תגן עלינו ותעורר עלינו רחמים, הלא בכל הדורות היו יהודים אפילו פשוטים ביותר שמסרו נפשם על קדוש שמו יתברך, אם כן אברהם אבינו לפי דרגתו מה החידוש שעמד בזה, מה גם ששמע זאת מפי הקב"ה בכבודו ובעצמו.
בספר 'עבודת ישראל' ועוד, שכאשר ציווה הקב"ה לאברהם קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק והעלהו לעולה, נטל ממנו הקב"ה את כל מדרגותיו והשגותיו שהשיג בעמל רב עד אז, וגם השטן הצטרף לעמוד נגדו בכל מיני דרכים לפתותו שלא הבין נכון את כוונת השי"ת, ואברהם היה צריך להתאמץ ביותר שלא לשמוע אל דבריו ולעמוד בניסיון.
ומובא בשם הבעל שם טוב הק', שכאשר הקב"ה מעמיד את האדם בניסיון הוא מסלק ממנו את הדעת (כמו שמסופר שפעם איבד הבעל שם טוב כל השגותיו וכל מה שלמד, וכדי להתחזק בקדושה היה צריך לחזור על אותיות האלף-בית).
לפעמים אדם עומד בפני ניסיון אשר עצם הניסיון שובר את ליבו, באמרו: הלא כבר יגעתי בעניין זה כל כך, ועדיין יש לי ניסיונות בזה?! או: איך מגיעים אלי ניסיונות כאלה גסים?
אך מדברי הבעל שם טוב הנזכרים נמצאנו למדים, כי אין לו להיבהל מזה, אין הדבר מראה כלל על פחיתותו, כי בוודאי ייתכן שהוא כבר עומד במעלה גבוהה יותר, אך כעת כדי להעלותו לדרגות גבוהות יותר, סילק הקב"ה ממנו את הדעת לזמן מה, ולעת עתה נעלם ממנו כל מה שעבד עליו עד עתה, אך כאשר יתגבר על הניסיון יחזור לו כל מה שהיה לפני זה, ועוד הרבה יותר...

ז. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְשַׁתֵּף אוֹתְךָ

רֹאשׁ הַשָּׁנָה תשפ"ז.
הַפָּארֶענְצֶ'עס מְלֵאִים יַלְדֵי חֶמֶד בִּשְׁלַל גִּילָאִים. כֻּלָּם שָׁרִים יַחַד בְּקוֹל פַּעֲמוֹנִים 'הַיּוֹם הֲרַת עוֹלָם'.
הַהוֹרִים יוֹשְׁבִים בִּמְקוֹמָם בְּשֶׁקֶט, רְווּיִם נַחַת, מוּל הַיְלָדִים שֶׁלָּהֶם הָעוֹמְדִים וְשָׁרִים עִם כָּל כָּךְ הַרְבֵּה חֵן, וְרַק אַבָּא אֶחָד יוֹשֵׁב בִּמְקוֹמוֹ, וְלִבּוֹ נִצְבָּט. הַיֶּלֶד שֶׁלּוֹ לֹא נִמְצָא כָּאן.
בִּמְקוֹם לַעֲמֹד כָּאן וּלְמַלֵּא אוֹתוֹ נַחַת בְּשִׁירָה מְתוּקָה - הוּא מַעְדִּיף לְהִשְׁתּוֹלֵל בַּחוּץ וּלְחוֹלֵל נְזָקִים לְכָל הָרַדְיוּס הַקָּרוֹב.
הוּא כְּבָר הִתְרַגֵּל לָעֲבֻדָּה הַזּוֹ: כָּל הַיְלָדִים בִּפְנִים - הַיֶּלֶד שֶׁלּוֹ בַּחוּץ. כָּל הַיְלָדִים מַחְזִירִים מִבְחָנִים מְלֵאִים - הַיֶּלֶד שֶׁלּוֹ חוֹזֵר עִם פֶּתֶק נִזְעָם מֵהַמְּלַמֵּד.
וּפִתְאוֹם, מוּל שִׁירַת פַּעֲמוֹנִים, הֵצִיפוּ אוֹתוֹ בְּבַת אַחַת כָּל הָרְגָעִים הַקָּשִׁים עִם הַיֶּלֶד. כָּל הָאַכְזָבָה, כֹּחוֹת הַנֶּפֶשׁ הַמְּבֻזְבָּזִים, הַקִּנְאָה בַּהוֹרִים שֶׁכֵּן מַצְלִיחִים - הַכֹּל הִתְפָּרֵץ יַחַד עִם הַדְּמָעוֹת הַחַמּוֹת.
כּוֹאֵב לִי, אַבָּא. לָמָּה הוּא לֹא יָכוֹל לִהְיוֹת כְּמוֹ כֻּלָּם? לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם יֶלֶד כֹּל כָּךְ קָשֶׁה?
הַתְּפִלָּה הִסְתַּיְּמָה, וְהוּא - עֲדַיִן מוּצָף בְּרִגְשׁוֹת כְּאֵב. הוּא נִגַּשׁ לָרַבִּי כ"ק הָאַדְמוֹ"ר מִסְפִּינְקָא שְׁלִיטָ"א, וְשִׁתֵּף אוֹתוֹ בַּמַּחְשָׁבוֹת הַכּוֹאֲבוֹת.
אָמַר לוֹ הָרַבִּי: אַתָּה לֹא לְבַד! יַחַד אִתְּךָ עוֹמֵד הָאָב הָרַחֲמָן. גַּם הוּא מִסְתַּכֵּל עַל הָעוֹלָם, רוֹאֶה אֶת כָּל הָעַמִּים מְסוּרִים לְשִׁגְיוֹנוֹתֵיהֶם, וְרַק הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ מִסְתּוֹבְבִים בַּחוּץ, לֹא מוּכָנִים לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ שֶׁהוּא מְצַפֶּה מֵהֶם.
הַכְּאֵב שֶׁלּוֹ כָּל כָּךְ גָּדוֹל, וְהוּא חִפֵּשׁ מִישֶׁהוּ שֶׁיָּבִין אוֹתוֹ, חָבֵר אֶחָד שֶׁיַּקְשִׁיב לִכְאֵבוֹ, יִזְדַּהֶה, יָכִיל אוֹתוֹ.
מִכָּל בֵּית הַמִּדְרָשׁ - הוּא בָּחַר בְּךָ - - -

(ע"פ נְקוּדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִּינְקָא)

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com